

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

15 червня 2022 року

Справа №200/1170/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Лазарева В.В., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження адміністративну справу за позовом Соколенка Ігоря Віталійовича до Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації про визнання дій протиправними та стягнення допомоги, -

В С Т А Н О В И В:

У січні 2022 року до Донецького окружного адміністративного суду звернувся Соколенко Ігор Віталійович з позовом до Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації (далі – УСЗН), в якому просить: 1) визнати протиправними дії Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації щодо відмови у перерахунку та виплаті щорічної разової грошової допомоги до 5 травня 2021 року, як учаснику бойових дій у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком, з урахуванням раніше виплачених коштів; 2) стягнути з УСЗН недоплачену грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік у розмірі 7354,00 грн.

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив, що у 2021 році він отримав разову грошову допомогу до 5 травня у розмірі, меншому ніж передбачено ч. 5 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». На думку позивача після прийняття Конституційним Судом України рішення від 27.02.2020 №3-р/2020 він набув право на допомогу до 5 травня в розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, передбаченої ч. 5 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

31.01.2022 року відкрито провадження у справі, про що постановлено відповідну ухвалу, вирішено розглядати справу за правилами спрощеного позовного провадження без проведення судового засідання та повідомлення сторін. В ухвалі було запропоновано відповідачу у п'ятнадцятиденний строк з моменту отримання ухвали про відкриття провадження у справі надати суду відзив на позовну заяву зі всіма доказами на його підтвердження, які наявні у відповідача.

21 лютого 2022 року представник відповідача надав відзив на позовну заяву, в якому зазначив, що управління у своїй діяльності управління керується Конституцією України, Законами України та іншими підзаконними актами, а також положенням відповідно до якого до повноважень управління не відноситься нарахування та визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня. На даний час постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2021 № 325 чинна та зміни щодо розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня не вносилися.

У зв'язку з чим, представник відповідача вважає, що позовні вимоги є необґрунтованими та не підлягають задоволенню.

За приписами частини 5 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України,

суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше.

Розглянувши наявні заяви по суті справи, всебічно і повно з'ясувавши фактичні обставини, на яких ґрунтуються вимоги, дослідивши докази, які наявні в матеріалах справи, суд встановив наступне.

Позивач – Соколенко Ігор Віталійович, відповідно до посвідчення серії ЮА №039555 має право на пільги, встановлені законодавством України для ветеранів війни - учасників бойових дій.

Згідно листа УСЗН від 11.01.2022 року позивачу виплачена разова грошова допомога до 5 травня у 2021 році у розмірі 1491,00 грн.

Вищевказані обставини не є спірними та визнаються сторонами.

Надаючи правову оцінку спірним відносинам та аргументам учасників справи, суд виходить з наступного.

Частиною 2 статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Правовий статус ветеранів війни визначає та створення належних умов для їх життєзабезпечення забезпечує Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-ХІІ від 22 жовтня 1993 року (далі - Закон №3551).

Відповідно до частини п'ятої статті 12 Закону №3551 (в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25 грудня 1998 року №367-ХІV) щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Згідно статті 17-1 Закону №3551 щорічну виплату разової грошової допомоги до 5 травня в розмірах, передбачених статтями 12 - 16 цього Закону, здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, через відділення зв'язку або через установи банків (шляхом перерахування на особовий рахунок отримувача) пенсіонерам - за місцем отримання пенсії, а особам, які не є пенсіонерами, - за місцем їх проживання чи одержання грошового утримання.

Військовослужбовцям, поліцейським, особам начальницького та рядового складу органів внутрішніх справ України, особам начальницького і рядового складу Державної кримінально-виконавчої служби України, які проходять службу (крім пенсіонерів), виплата разової грошової допомоги здійснюється шляхом перерахування коштів органами праці та соціального захисту населення на спеціальні рахунки військових частин, установ і організацій за місцем їх служби.

Особам, які тримаються в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах (крім пенсіонерів), виплата разової грошової допомоги здійснюється шляхом перерахування коштів центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, на спеціальні рахунки установ виконання покарань і слідчих ізоляторів.

Особи, які не отримали разової грошової допомоги до 5 травня, мають право звернутися за нею та отримати її до 30 вересня відповідного року, в якому здійснюється виплата допомоги.

Підпунктом «б» підпункту 1 пункту 20 розділу II «Внесення змін до деяких законодавчих актів України» Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік

та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 107-VI від 28 грудня 2007 року (набрав чинності 01 січня 2008 року) частину п'яту статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» викладено у такій редакції: «Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України».

Рішенням Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10рп/2008 визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), зокрема, положення підпункту "б" підпункту 1 пункту 20 розділу II "Внесення змін до деяких законодавчих актів України" Закону України "Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" № 107-VI від 28 грудня 2007 року.

В подальшому Законом України від 28 грудня 2014 року № 79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» (набрав чинності 01 січня 2015 року) розділ VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України доповнено пунктом 26, яким встановлено, що норми і положення, зокрема статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

На виконання зазначених приписів Бюджетного кодексу України з метою забезпечення виплати разової грошової допомоги ветеранам війни, особам, на яких поширюється дія Законів України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" і "Про жертви нацистських переслідувань", Кабінетом Міністрів України щороку приймалися відповідні щодо окремого бюджетного року постанови, а саме: № 147 від 31 березня 2015 року, № 141 від 02 березня 2016 року, № 233 від 05 квітня 2017 року, № 170 від 14 березня 2018 року, № 237 від 20 березня 2019 року та № 112 від 19 лютого 2020 року, якими визначався, зокрема, розмір та порядок виплати разової грошової допомоги учасникам бойових дій.

Зокрема, у постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати у 2020 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань» №112 від 19 лютого 2020 року (набрала чинності 25 лютого 2020 року) визначено розмір виплати разової грошової допомоги учасникам бойових дій - 1390 гривень.

Водночас рішенням Конституційного Суду України від 27 лютого 2020 року № 3-рп/2020 у справі №1-247/2018(3393/18) визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), окреме положення пункту 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У цьому ж рішенні зазначено, що окреме положення пункту 26 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України у частині, яка передбачає, що норми і положення статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, визнане неконституційним, втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

За положеннями ст. 152 Конституції України закони та інші акти за рішенням

Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

Закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Статтею 91 Закону України «Про Конституційний Суд України» встановлено, що закони, інші акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення.

Конституційним Судом України в Рішенні від 27 лютого 2020 року № 3-р/2020 вказано про втрату чинності положеннями Закону саме з дня ухвалення цього Рішення.

Таким чином, з 27 лютого 2020 року застосовуються положення статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 25 грудня 1998 року №367-XIV, а саме: щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

За визначенням, наведеним у статті 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV від 09 липня 2003 року, мінімальна пенсія - державна соціальна гарантія, розмір якої визначається цим Законом.

Відповідно до частини першої статті 28 вказаного Закону мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

Статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» № 1082-IX від 15 грудня 2020 року встановлено у 2021 році прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2021 року - 1769 гривень.

Таким чином, розмір щорічної разової грошової допомоги учасникам бойових дій до 5 травня у 2021 році становить 8845,00 грн. (1769,00грн x 5).

Приймаючи до уваги наведене в сукупності, проаналізувавши матеріали справи та надані сторонами докази, суд дійшов висновку, що позивач має право на виплату щорічної разової грошової допомоги учасникам бойових дій до 5 травня у 2021 році у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Аналогічні правові висновки викладені у рішенні Верховного Суду від 13 січня 2021 року за результатами розгляду зразкової справи № 440/2722/20, правові висновки якого суд має враховувати при прийнятті рішення (частина 3 статті 291 Кодексу адміністративного судочинства України).

Частиною 2 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; 2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; 3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонньо (неупереджено); 5) добросовісно; 6) розсудливо; 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Згідно з частиною 1 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Відповідно до частини 2 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України, в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

Таким чином, позов Соколенка Ігоря Віталійовича до Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації про визнання дій протиправними та стягнення допомоги, підлягає задоволенню у повному обсязі.

Відповідно до частини 1 статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Згідно частини 9 зазначеної статті, при вирішенні питання про розподіл судових витрат суд враховує: 1) чи пов'язані ці витрати з розглядом справи; 2) чи є розмір таких витрат обґрунтованим та пропорційним до предмета спору, значення справи для сторін, в тому числі чи міг результат її вирішення вплинути на репутацію сторони або чи викликала справа публічний інтерес; 3) поведінку сторони під час розгляду справи, що призвела до затягування розгляду справи, зокрема, подання стороною явно необґрунтованих заяв і клопотань, безпідставне твердження або заперечення стороною певних обставин, які мають значення для справи, тощо; 4) дії сторони щодо досудового вирішення спору (у випадках, коли відповідно до закону досудове вирішення спору є обов'язковим) та щодо врегулювання спору мирним шляхом під час розгляду справи, стадію розгляду справи, на якій такі дії вчинялись.

Пункт 1 частини 3 статті 132 Кодексу адміністративного судочинства України визначає, що до витрат, пов'язаних з розглядом справи, належать витрати на професійну правничу допомогу.

Відповідно до частин 3-5 статті 134 Кодексу адміністративного судочинства України, для цілей розподілу судових витрат: 1) розмір витрат на правничу допомогу адвоката, в тому числі гонорару адвоката за представництво в суді та іншу правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи підготовку до її розгляду, збір доказів тощо, а також вартість послуг помічника адвоката визначаються згідно з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою; 2) розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації витрат адвоката, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат.

Для визначення розміру витрат на правничу допомогу та з метою розподілу судових витрат учасник справи подає детальний опис робіт (наданих послуг), виконаних адвокатом, та здійснених ним витрат, необхідних для надання правничої допомоги.

Розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути співмірним із: 1) складністю справи та виконаних адвокатом робіт (наданих послуг); 2) часом, витраченим адвокатом на виконання відповідних робіт (надання послуг); 3) обсягом наданих адвокатом послуг та виконаних робіт; 4) ціною позову та (або) значенням справи для сторони, в тому числі впливом вирішення справи на репутацію сторони або публічним інтересом до справи.

Відповідно до ч. 7 ст. 139 КАС України, розмір витрат, які сторона сплатила або має сплатити у зв'язку з розглядом справи, встановлюється судом на підставі поданих сторонами доказів (договорів, рахунків тощо). Такі докази подаються до закінчення судових дебатів у справі або протягом п'яти днів після ухвалення рішення суду за умови, що до закінчення

судових дебатів у справі сторона зробила про це відповідну заяву. За відсутності відповідної заяви або неподання відповідних доказів протягом встановленого строку така заява залишається без розгляду.

Вирішуючи питання про стягнення з відповідача на користь позивача витрат на професійну правничу допомогу суд зазначає наступне.

Критерій співмірності витрат на оплату послуг адвоката застосовується судом виходячи з умов договору про надання правничої допомоги та на підставі доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості.

За приписами частини 2 статті 6 Кодексу адміністративного судочинства України, суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини.

При визначенні суми відшкодування суд має виходити з критерію реальності адвокатських витрат (встановлення їхньої дійсності та необхідності), а також критерію розумності їхнього розміру, виходячи з конкретних обставин справи та фінансового стану обох сторін. Ті самі критерії застосовує Європейський суд з прав людини, присуджуючи судові витрати на підставі статті 41 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зокрема, у рішеннях від 12 жовтня 2006 року у справі «Двойних проти України» (пункт 80), від 10 грудня 2009 року у справі «Гімайдуліна і інших проти України» (пункти 34-36), від 23 січня 2014 року у справі «East/West Alliance Limited» проти України», від 26 лютого 2015 року у справі «Баришевський проти України» (пункт 95) зазначено, що заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір - обґрунтованим.

У рішенні Європейського суду з прав людини від 28 листопада 2002 року у справі «Лавентс проти Латвії» зазначено, що відшкодовуються лише витрати, які мають розумний розмір.

З матеріалів справи вбачається, що витрати на правничу допомогу складаються з:

- консультація з питання стягнення у судовому порядку щорічної разової грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій - 400,00 грн.;
- складання адміністративного позову про стягнення у судовому порядку щорічної разової грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій – 2600,00 грн.;
- правове супроводження ведення справи щодо стягнення у судовому порядку щорічної разової грошової допомоги до 5 травня як учаснику бойових дій - 2000,00 грн.

Вказані витрати підтверджені: договором від 13.09.2021 року про надання правової допомоги №45; квитанцією №1, актом №1 прийому - передачі виконаних робіт згідно договору № 45 від 13.09.2021 року.

Суд зазначає, що дана справа є типовою, оскільки відповідає ознакам, викладеним у рішенні Верховного Суду за результатами розгляду зразкової справи №440/2722/20 (№Пз/9901/14/20), тому витрачений адвокатом час на підготовку та подання позовної заяви не відповідають характеру спірних правовідносин та предмету доказування у даній справі незначної складності.

З урахуванням вищевикладеного, суд дійшов до висновку щодо часткового задоволення клопотання позивача та стягнення з відповідача на користь позивача витрат на правничу допомогу у розмірі 1000 грн.

Згідно частини 2 статті 133 Кодексу адміністративного судочинства України розмір судового збору, порядок його сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом.

Так, згідно пункту 13 частини 1 статті 5 Закону України «Про судовий збір», від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються учасники бойових дій, постраждали учасники Революції Гідності, Герої України - у справах, пов'язаних з порушенням їхніх прав.

У відповідності до посвідчення серії УБД №039555 позивач має статус ветерана війни -

учасника бойових дій.

Враховуючи наведене, з урахуванням приведених вище положень законодавства, відсутні підстави для стягнення на користь Державного бюджету судового збору з Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації.

На підставі викладеного, керуючись нормами Конституції України та Кодексу адміністративного судочинства, суд, -

В И Р І Ш И В:

Позов Соколенка Ігоря Віталійовича до Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації про визнання дій протиправними та стягнення допомоги – задовольнити повністю.

Визнати протиправними дії Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації щодо перерахунку та виплати Соколенку Ігорю Віталійовичу разової грошової допомоги до 5 травня за 2021 рік у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком.

Стягнути з Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації (місцезнаходження: бул. Машинобудівників, буд. 37, м. Краматорськ, Донецька область, 843113, ідентифікаційний код юридичної особи 44120358) на користь Соколенка Ігоря Віталійовича (реєстраційний номер облікової картки платника податків 3348205572, місце проживання вул. Дальня, буд. 6, с. Рай-Олександрівка, Краматорський район, Донецька область, 84186) грошову допомогу до 5 травня за 2021 рік у розмірі 7354 (сім тисяч триста п'ятдесят чотири) грн. 00 коп.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань з Управління соціального захисту населення Краматорської районної державної адміністрації (місцезнаходження: бул. Машинобудівників, буд. 37, м. Краматорськ, Донецька область, 843113, ідентифікаційний код юридичної особи 44120358) на користь Соколенка Ігоря Віталійовича (реєстраційний номер облікової картки платника податків 3348205572, місце проживання вул. Дальня, буд. 6, с. Рай-Олександрівка, Краматорський район, Донецька область, 84186) витрати на професійну правничу допомогу у розмірі 1000 (одна тисяча) гривень 00 копійок.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається до Першого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Суддя

В.В. Лазарєв

